

СТРУКТУРА, ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТРАНСФУЗИОННАТА СИСТЕМА

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм,

УВОД

В България има изградена единна система по трансфузионна хематология, която включва :

1. Национален център по трансфузионна хематология
2. 4 Районни центъра по трансфузионна хематология
3. 29 Отделения по трансфузионна хематология към Многопрофилните болници за активно лечение в областните градове.
4. Център по трансфузионна хематология към ВМА София

С приемането през 2003г. на Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и Наредбите към него се уреждат обществените отношения, свързани с даряването, вземането, диагностиката, преработването, транспорта, съхраняването, употребата на кръв и кръвни съставки и осигуряването на тяхното качество и безопасност.

Структура на трансфузионната система 1

Постановление на Министерски съвет № 53 от 18 март 1996 година касаещо структурните промени в системата на здравеопазването определя структурата на системата по трансфузионна хематология както следва:

- ❖ Преобразува Националния център по клинична и трансфузионна хематология към Министерството на здравеопазването и Републиканския център по кръвопреливане и хематология към Столичната община в Национален център по хематология и трансфузиология към Министерството на здравеопазването като юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София и с предмет на дейност: профилактична, диагностично-лечебна, научна и научно-приложна дейност, вземане, контрол, преработка, съхранение и разпределение на кръв и кръвни съставки и производството на диагностични и лечебни биопрепарати.
- ❖ Преобразува централните по трансфузионна хематология в Пловдив, Варна и Плевен в районни центрове по трансфузионна хематология към Министерството на здравеопазването като юридически лица на бюджетна издръжка със седалища съгласно приложението и с предмет на дейност: вземане, диагностика, контрол, преработка, съхранение и разпределение на кръв и кръвни съставки и производство на диагностични и лечебни биопрепарати.

Структура на трансфузионната система 2

- ❖ Създава Районен център по трансфузионна хематология - Стара Загора, към Министерството на здравеопазването като юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище Стара Загора и с предмет на дейност: вземане, диагностика, контрол, преработка, съхранение и разпределение на кръв и кръвни съставки и производството на диагностични и лечебни биопрепарати.
- ❖ Преструктурирането завършва с постановление на Министерски съвет № 212 от 2000 година центровете по трансфузионна хематология и националния център по хематология трансфузиология се определят като лечебни заведения по чл 5 алинея 1 от Закона за лечебните заведения

Структура на трансфузионната система 3

През 2000 г. Министерството на здравеопазването приема Правилник за устройството и дейността на центровете по трансфузионна хематология.

С този правилник се уреждат устройството и дейността на Националния център по хематология и трансфузиология и районните центрове за трансфузионна хематология по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения;

Центровете са юридически лица на бюджетна издръжка за специфичните си функции със седалища и териториален обхват на дейност;

Структура на ЦТХ 1

Центровете осъществяват дейността си според правилата за добра клинична, лабораторна и производствена практика, както и според изискванията на Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и медицинския стандарт по трансфузионна хематология.

Центровете се състоят от следните функционално обособени структурни единици:

- ❖ блок по трансфузионна хематология, състоящ се от отделения;
- ❖ административно-стопански блок.
- ❖ В блока по трансфузионна хематология задължително се разкриват звена по имунохематологична диагностика, по кръводаряване, по преработка на кръв, по съхранение и експедиция и по качество на кръвта и кръвните продукти и качествен контрол.
- ❖ Националният център по трансфузионна хематология се състои от звено по организация на трансфузионната мрежа и информационно осигуряване.

Структура на ЦТХ 2

- ❖ В отделението могат да се разкриват диагностични кабинети, стаи без легла, лаборатории, манипулационни зали и помощни помещения.
- ❖ Отделението се ръководи от лекар с призната специалност по трансфузионна хематология.
- ❖ Лабораторията се ръководи от специалист по съответния профил.
- ❖ Административно-стопанският блок се състои от административни, стопански и други обслужващи дейността на центъра звена.
- ❖ Броят и видът на отделенията, на лабораториите и на останалите звена се определят от директора съобразно обема и нуждите на центъра в съответствие с медицински стандарт "Трансфузионна хематология".

Структура на трансфузионната система

1. Организационни структури, основни характеристики

Организационните структури, в които се извършват дейности по трансфузионна хематология, са:

1.1. Центровете за трансфузионна хематология

1.2. Военномедицинска академия

1.3. Многопрофилни болници за активно лечение, в чиято структура има отделение по трансфузионна хематология

1.4. Лечебни заведения за болнична помощ, в които има разкрита лаборатория по трансфузионна хематология (ЛТХ)

1.5. Лечебни заведения за болнична помощ без разкрита ЛТХ

1.6. Имунохематологични лаборатории към диагностично-консултативни центрове (ДКЦ), медицински центрове (МЦ), самостоятелни медико-диагностични лаборатории, извършващи имунохематологична диагностика на амбулаторни пациенти, с изключение на претрансфузионните тестове за съвместимост.

Дейност на ЦТХ 1

ЦТХ осъществяват следните дейности:

1. подбор и изследване на кръводарители;
2. вземане, събиране, съхранение и преработка на кръв;
3. диагностика и контрол на взетите кръв и кръвни съставки;
4. осигуряване на суровина за производство на биопрепарати;
5. производство, съхраняване и поддържане на запаси от кръв, кръвни съставки и кръвни биопрепарати;
6. планиране на количеството кръв, необходимо на лечебните заведения в териториалния обхват на дейност на центъра;
7. промоция и организиране на кръводаряването в териториалния обхват на дейност на центъра;
8. осигуряване на кръв, кръвни съставки и кръвни биопрепарати за лечебните заведения в териториалния обхват на дейност на центъра;
9. методично ръководство и консултативна дейност в областта на трансфузионната хематология на лечебните заведения в съответния териториален обхват на дейност на центъра;
10. контрол относно прилагането на добрата клинична, лабораторна и производствена практика от лечебните заведения в съответния териториален обхват на дейност на центъра, както и на медицинския стандарт по трансфузионна хематология

Дейност на ЦТХ 2

11. водене на регистър по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

Националният център по трансфузионна хематология осъществява и:

12. научноизследователска и приложна дейност в областта на трансфузионната хематология;

13 дейност, свързана с разработване и провеждане на националната здравна политика по трансфузионна хематология;

14. диагностична, консултативна, експертна и контролна дейност по трансфузионна хематология;

15. методично ръководство и контрол върху дейността на районните центрове и съответните болнични отделения по трансфузионна хематология;

16. клинични изпитвания на лекарства и медицинска апаратура съгласно действащото в страната законодателство;

17. контролни и референтни функции по осигуряване качеството, качествения контрол и въвеждането на добрата производствена практика и на медицинския стандарт по трансфузионна хематология;

18. разработване на учебни, научни и производствени програми и методични ръководства в областта на трансфузионната хематология;

19. обработка, обобщаване и предоставяне на МЗ информация за дейността на центрoвете;

11.9. водене на регистър по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

11.10. Националният център по трансфузионна хематология може да извършва съобразно съответните нормативни разпоредби обучение по трансфузионна хематология на студенти, специализанти и докторанти, както и на медицински специалисти, работещи в областта на трансфузионната хематология.

Управление ЦТХ 1

- ❖ Центровете се управляват от директор, който е с висше образование по медицина, с призната специалност по трансфузионна хематология, с най-малко 5 години стаж по специалността и с придобита квалификация по здравен мениджмънт.
- ❖ Директорите на центровете се назначават от министъра на здравеопазването след проведен конкурс по реда на Кодекса на труда.
- ❖ Функциите и правомощията на директора в негово отсъствие се изпълняват от служител, който притежава образователно-квалификационна степен "магистър" по медицина и призната специалност по трансфузионна хематология, въз основа на заповед за всеки конкретен случай и за срока на отсъствието.

Управление на ЦТХ 2

❖ Директорът на ЦТХ:

1. ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на центъра;
2. отговаря за целесъобразното и законосъобразното изразходване на бюджета на центъра в съответствие с утвърдените разходи по Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година;
3. представява центъра пред държавни и общински органи, пред организации, физически и юридически лица в страната и чужбина;
4. отговаря за внедряването и поддържането на информационни технологии и системи в центъра;
5. отговаря за изработването и изпълнението на плана за дейността на центъра и за неговата икономическа ефективност;
6. отговаря за хигиенния и протиепидемичния режим на центъра;
7. утвърждава правилник за вътрешния ред на центъра, с който могат да бъдат създадени комисии и съвети според потребностите на центъра;
8. организира ефективното използване, стопанисване и опазване на имуществото на центъра;
9. предоставя в Министерството на здравеопазването ежегодно до края на януари отчет за дейността на лечебното заведение през изминалата календарна година, който съдържа и анализ на финансовите показатели на дейността на центъра.
10. Директорът на НЦТХ координира провеждането на кампании по кръводаряване съвместно с Българския червен кръст, планира и отчита пред министъра на здравеопазването нуждите от кръв и кръвни продукти.

Управление на ЦТХ 3

Директорът на ЦТХ е работодател на всички работещи в него.

- ❖ Структурата на центъра и щатното разписание на длъжностите се утвърждават от директора на центъра в съответствие с чл. 5 и 6 и при спазване на изискванията на медицинския стандарт по трансфузионна хематология.
- ❖ Трудовите договори с ръководителите на отделенията се сключват от директора на центъра за срок до три години след провеждане на конкурс по реда на Кодекса на труда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ЦТХ са лечебни заведения със строго регламентирана дейност, структура, управление и териториален обхват, както следва:

1. Център за трансфузионна хематология със седалище - Пловдив, и териториален обхват на дейност - области Пловдив, Хасково, Смолян, Пазарджик и Кърджали.
2. Център за трансфузионна хематология със седалище - Варна, и териториален обхват на дейност - области Варна, Силистра, Добрич, Търговище и Шумен.
3. Център за трансфузионна хематология със седалище - Плевен, и териториален обхват на дейност - области Плевен, Велико Търново, Русе, Разград, Ловеч и Габрово.
4. Център за трансфузионна хематология със седалище - Стара Загора, и териториален обхват на дейност - области Стара Загора, Сливен, Ямбол и Бургас.
5. Национален център по трансфузионна хематология със седалище - София, и териториален обхват на дейност - области Софийска, София, Благоевград, Перник, Кюстендил, Враца, Видин и Монтана.
6. ЦТХ към ВМА София

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм

